

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50.

VELLS VERTS

LA SOLIDARITAT:—¿No se'n donan vergonya, à la seva edat, de fer aquesta mena de paperots?

DON NICOLAU:—Y además, ¿no veuhen que la senyora ja va ben acompañada?

ULLADA POLÍTICA

El pensament de Catalunya s'ha infiltrat en tot y per tot. Fins els elements més empoderats en la vella política del engany i la ficció, no's poden sustreure á la seva influència, y veus, aquí explicat porque avuy l'aspiració catalana ha passat á ser la preocupació permanent y tenàs del actual moment històrich.

Catalunya fa respecte á tots els homes del vell règim, porque senten la seva forsa de poble viu y lleigitimament representat en el Parlament. Bé han probat aquells de dividir á la Solidaritat; pero no ho han pogut conseguir fins ara, y ja comensan á coñeixer que no ho conseguirán mai per més que fas-sin. Las diferencies de apreciació y de criteri en una qüestió concreta, no poden arribar en el camp solidari més enllà de les seves limitades proporcions: en quant á lo fonamental tots els elements pensan y voleu lo mateix, y tots á una lluitaran fins á conseguirlo.

Convensuts de que per aquest camí res havian de lograr els defensors del règim centralista, se disposan, segons sembla, á transigir, y fins entre ells es fàcil que s'estableixi una especie de competència á qui farà més concessions á Catalunya.

Aixís, diu en Maura, que prestarà bona acollida á las esmenas dels solidaris, y que desitja vivament que l'seu projecte siga l'obra no de un partit, sino de tota la nació. Y en Romanones, convensut de que l'hostilitat de Catalunya barraria per sempre més l'ascensió del partit liberal al poder, manifesta sense empaig qu'és precis atendre las reclamacions descentralizadoras y autonomistes.

Si se'n pregunta si tenim confiança ab aquests homes, dirém resoltament que no. Pero en canvi la tenim plena en la virtualitat de la forsa catalana, que á la fi s'ha de imposar, y que l's obligarà á donar á las bonas una part sisquera de lo molt que tenim dret á exigir. Els defensors' pam á pam las seves posicions; pero pam á pam també nosaltres, ab l'ajuda d'Espanya, las conqueriràrem.

Perque la qüestió catalana s'ha fet ja qüestió nacional. Y si avuy 42 diputats de una sola regió exerceixen en la política una influència tan considerable, demá que aquest número s'aumenti ab els que enivihán á les Corts las altres regions, es inquietable que serán arbitres de la sort d'Espanya.

Es un fet innegable que l's vics inverters de una política insincera y falsa van de venuada. Mentrels els diputats solidaris se fan escoltar dihen veritats crues, que avants haurian fet alsar els banchés en contra d'ells, las elucubracions dels sustentadors de la vella política, no fan' fret ni calor á ningú, y venen á ser com ecos de una música ratonera y passada de moda al costat de las grans creacions Wagnerianas. Que la Solidaritat no hagués operat més que aquest canvi, ja hauria fet una gran cosa, perque l'imprimir un sentit positiu á la política, significa un progrés immens.

* *

En Vallés y Ribot va pronunciar un hermós discurs, defensant la realisació immediata del programa mínim de la Solidaritat, contingut en las declaracions del Tívoli, y aquest programa's dona com un fet, sobre tot després del notable discurs del Sr. Azcárate, iluminosissim y exuberant de rahó y convincient.

La desigualtat de condicions en que s' troben las regions espanyolas, no ha de ser un obstacle á que s'realisi la reforma de l'administració local en sentit autonomista, porque succeixrà ab la ley que s'dicti, lo que ab els ferrocarrils, que l's fan necessaris els grans centres de producció, y portan al mateix temps la vida y l' progrés á las comarcas més endarrerides.

Aquesta idea glosada pel Sr. Azcárate desvaneix la cómoda preocupació en que s' amparaven els esperits igualitaris alegant la falta de preparació dels més atrassats per abstendirse de plantejar certes reformas beneficiosas als que van més endavant. No's pot admetre que l'esperit decadentista se sobrepon al progressiu. També l'evolució, quan el cas ho exigeix, ha de pendre caràcter revolucionari.

PEP BULLANGA

Táctica solidaria

Na vegada més han sortit burrats els que á tota costa voldrían que la Solidaritat catalana's desmoronés y s'destrúhi. Una vegada més, davant dels fets reals, ha quedat enrampada y sense possibilitat de accionar, aquella poteta de la marruixa ab que tot voldrían embolicarla y que durant tant temps venen manejant, y sempre inútilment.

Ab motiu de la presentació del projecte de Administració local, y en vista de que no tots els elements solidaris pensan de la mateixa manera, se les prometien molt felisses, suposant que la Solidaritat estava illesa. Perque ells, acostumats á la vida dels partits tancats, regits per un pontífice definidor de las ideas y de la conducta, y en els quals s'imposa l'abdicació de la conciencia propria, no poden atinar com el conglomerat solidari pugui subsistir mantinent diferencies de apreciació y respectant la més

omnívora libertat de pensar entre 'ls elements que l'constituixen.

Y no obstant, ja seria hora de que comensessin á comprender que precisament aqueixas diferenciacions de criteri y aqueix mutuo respecte al pensament sincer de cada hú constitueixen el secret de la forsa positiva de la Solidaritat. Si la Solidaritat sigueu un partit polítich com els demés, casi tindrián rahó, porque aqueixas diferenciacions se traduiríen proume en enconadas discordias y en rivalitats irreductibles. Pero la Solidaritat no tendeix, com els partits, á la rápida conquesta del poder, sino á realizar una aspiració social que alenta en l'ànima de tot un poble, aspiració noble y completamente desinteressada, en la qual coincideixen elements de totes las ideas y de tots els temperaments, sense que s'vegin forcats á abdicar de las unes ni dels altres. De manera que tant quant millor reflecti la Solidaritat activa la varietat de matisos característicos del poble català, tant millor estará habilitada y tindrà elasticitat suficient, pera procurar la realisació dels ideals populars.

Un exemple práctic vé á abonar lo que afirmém.

En relació ab el projecte de Administració local, poden seguirse dos camins: el de rebujarlo en bloc y renunciar á discutirlo de cop y volta, considerant-lo una perfidia mauritana, ó l' de pendrel' com á base de debat, presentant quants esmenas se considerin convenientes, ab l'idea de obtenir alguna millora real y positiva. El camí del pessimisme y l' del optimisme.

Un partit polítich tancat, que s'troba en aquesta disjuntiva, no tindrà més remey que decidirse en massa per una ó otra de aqueixas dos vias. En canvi un moviment social pot obtar per emprendre las dos á la vegada, sense que las forses en apariencia divergents s'arribin á descompondre y anular; molt al contrari, al diferir donarán probas de una providencial previsió, sempre que aqueixas diferencias momentàneas sigan lleals y s'concretin exclusivamente al objecte que las motiva, y no coincideixin ab ellas afanys de caudillatge ó de predomini de amor propio per part de algun dels elements disconformes.

Donaran probas de una providencial previsió, per lo que aném á exposar.

Suposém que per lo que atany al projecte de Administració local, els elements optimistas intentan una acció lleal y de concordia, discutint ab empenyo l'obra de 'n Maura, posant de relleu las seves monstruositats, descubrint tots els paranyos que oculta, y presentant una serie d'esmenas justas y reparadoras. Una de dos, ó bé totes ó sisquera algunas de aquestas esmenas serán acceptades, en qual cas s'hauran obtingut ventajitas més ó menos importants, ó serán totes ellas rebujadas per sistema, y llavoras, els elements optimistas, després de apurar inútilment tots els medis, se sentirán carregats de rahó, y la donarán als pessimistas, unitxte ab ells ab tota l'energia que infundeix la justicia atropellada, las ilusions desvanescudas y l's desenganyos suferits, y l'embestida de la Solidaritat, desde aquest punt, será més tremenda que may.

Hi ha més encare. Si alguna cosa s'ha de lograr será més fàcil de obtenirla, permaneixent una part de la Solidaritat reservada y ab l'arma al bras, que no persegueix tota entera una acció de intel·ligència en el sentit de la concordia. Els oligárquichs no burlaran tan fàcilment las bonas esperances dels optimistas tenint pendent sobre l'seu cap l'espasa venjadora dels pessimistas, disposta en últim terme á rompre l'nus de totes las dificultats.

Y la causa de l'autonomia res hi ha de perdre mai, per quant fins en el cas de obtenir-se algunes concesions, serán aquestas enterament gratuïtas, arrancadas per la forsa mateixa de la justicia, y de cap manera logradas al preu de la més mínima concessió al règim oligárquic que Catalunya ha jurat destruir á tota costa. Si alguna individualitat ó algún grup tráctes de rebassar aquesta línia traspassada per la dignitat y l'interès de la Solidaritat catalana, aqueixa individualitat ó aqueix grupo deixarán de ser solidaris y s'anularan miserabilment baix el pes del menyspreu del poble català.

* *

Pero aixó no succeixrà, n'estém segurs. Diferencies hi podrà haver de criteri, y nosaltres creyem—com havem dit avants—qu'es convenient que existeixin. Las que no hi ha ni pót haverhi son diferencies de sentiment, ni d'objectiu.

Aixís se comprén que l's dos discursos pronunciats en el Congrés pels Srs. Suñol y Cambó's complementin ab tot y procedir de dos tendencias contrapuestas.

Y han perdut el temps miserablement els eterns enmaranyadors de la Solidaritat catalana, al suposar que ja s'havien format dintre d'ella dos partits rivals, acapdillats respectivament pels dos oradors que major relleu varen alcantar en els últims debats parlamentaris. Aquesta divisió no existeix avuy, perque no fora oportuna, ni ho serà mentres tinguem enfront al enemic comú. Mes, si algún dia arribés á realisar-se, no servirà tampoc pera combatre's mítament y ab ferocitat, com solet combatre's totas las dissidencies que s'promouen dintre dels partits, sino més bé pera millor organizar y cohesionar las forses de un y altre grup y llansarlas juntas á la batalla en tots els cassos en que s'es necessari l'esfuerzo de tots.

Y es que la Solidaritat acciona com á la llegitimitat y fidel representació de un poble, que aspira á obtenir la seva llibertat y á guanyarla pera tot Espanya. Y aquesta aspiració té per lley única l'abnegació, el sacrifici y el desinterés. Ningú busca ni pot trobar en aquesta política carteras ni credencials, gangas ni influencias.

Perque l' poble català està segur de la integritat moral dels elements solidaris, se va llansar entusiastímat á las urnas conseguint l'admirable victoria del 21 d'abril, y s'hi tornarà á llansar quantas vegades sigui precís, confiat de que al últim totes las regions d'Espanya's decidirán á fer lo mateix, fins á formar un ambient de vida nova, de vida digna, de veritat y de dretura, en el qual s'afixiarà necessariament la política corruptora y corrompuda de les oligarquías, que tants desastres ha produxit, y que, com els cuchs de cementiri, únicament pot viure sobre l'cos d'una nació morta.

P. K.

El negoci en marxa

E l gran Barnum de la causa rrrevolucionaria, explotador incansable de la candidés popular ja té un nou negoci en marxa. Ara tracta d'establir un forn de pa pera provehir—pagant s'entén—als que li van acomprar. Aixís se figura que l's seus admiradors creurán qu'encén el foc de la Rrrevolució... ó que quan menos escaixa l' forn, qu' es el primer que s' necessita perque hi haja calor.

Y 'dona ab tal motiu un cas curiosíssim. Ab tot y que l' Barnum mena una vida regalada, y tothom que l' ha vist practicar el sistema de cobrar tot lo que pot y no pagar res de lo que deu, suposa ab fundat motiu que s'ha fet un capitalista de primera, ara que tracta d'emprendre un nou negoci, no arrisca ni un céntim en prepararlo, carregant-ho tot sobre las espaldas dels mateixos á qui en últim terme se proposa explotar. Els mateixos conills se teixen la cendrera.

Obrers hi ha, d'aquells que quan se tracta de organizar una associació de la classe, en tot troben dificultats, y arronsan las espaldas y per fi giran l'esquena, que s'han posat á traballar per ell de ferm y sense condicions. Á títol de negres voluntaris, esclaus de una obcecació llastimosa, aquests obrers excavan el terreno hont ha d'establir-se l' forn, treginan cabases de terra y estan disposats á fer tota mena de sacrificis fins á veure realitzada l'obra del Barnum, que tot s'estufa al contemplar la seva abnegació d'ases pacients.

A cap de aquests infelisos se li ha ocorregut encararseli y dir-li:—Escolti D. Prudencio: ja que aném á fer un forn revolucionari, no podrà destinar a pago de jornals una part de aquells 128,000 duros que li varen enviar de Buenos Ayres pera fer la Revolució?

No, jo' es cas de tirarli aquesta ni altres indireccions! A D. Prudencio no hi ha que disgustar-lo, que bé prou y massa 's cuidan de ferho l's seus enemics. El bon rrrevolucionari ha de posar el coll á la barra del Barnum, tal com antigament ho feyan els servos de la gleba pels seus senyors feudals, tal com ho feyan pels frares els pela-canyas, que sens mes premi ni recompensa que un plat de sopas y la promesa de la gloria del cel, traballaven com uns desesperats en aixecar las regias moradas convencionals.

—Oh prodigis de la fe cega y maravellas del atavisme!—exclamarà D. Prudencio, joyós de haver pogut fer reviure á comensos del sige xx la servitud de la gleba y la credulitat religiosa de la pobre gent de l' Edat mitja!

Ja casi no li falta més que restablir el dret de cuixa, per acabar de arredonir las ditxas y venturas dels seus esclaus!

* *

En la construcció del forn els uns hi posan las seves suades y l's altres els seus diners, y algú hi haurà que hi aporti las dos coses á la vegada.

Aquest desprendiment degut á una especie de fascinació com la que sufriren l'aucellet innocent, á la mirada de la serp que l'espera ab la gola oberta, revela una cegueria, impròpia de tot ser racional.

Els que traballan en l'obra del Barnum deurián fixar-se en que ho fan sobre uns terrenos que no son d'ells, y que per tant s'esforçan á benefici exclusiu dels amos ó explotadors de aquests terrenos. Sempre que l's amos vulguen, tot lo que hi hajen pot, tant de perdut.

Y la mateixa sort correrán els que hi aportin els seus diners, ab la particularitat de que aquests, en care menos que l's altres, se podrán cridar á engany.

El Barnum, per medi de una comissió auxiliar, està realisant una expedició de vales, excitant á adquirirlos á tots els seus correligionaris de Barcelona y de fora. Y diu aixís l'anunci:

«Las condiciones del Empréstito constan al dorso de los vales. El que los compra hace un anticipo ó préstamo sin interés, cuyo importe se reembolsará en pan cuando la Fábrica funcione y realice beneficios. Es como una caja de ahorros, que asegura el pan para mañana.»

Ja ho saben, donchs, els tenedors de vales: ab els diners de avuy se figuraran comprar á l'bestreta el pa de un altre dia; pero aquest pa no 's serà entregat, sino quan el forn funcioni... y REALISI BENEFICIOS.

«Sí, señores: pero 's estalvia son dels obrers, y 'l pa que s'assegura es el d' ell. Y no sols el pa, sino 'l xampany y 'ls pollastres rostits, elements de confort estomacal y fortaleza física, pera tremolar ben alta la bandera de la Rrrevolució!

P. DEL O.

ELS 28,000 DUROS DE BUENOS AYRES

El Comité central de la Liga Republicana Espanola resident á Buenos Ayres, ha acordat fer pública aquesta nota:

«Tanto en la recolección de fondos comenzada en 1904, como en el destino que se les dió en 1905, el presidente de la Liga procedió con arreglo á sus estatutos, y según acuerdos tomados con anterioridad, interviniendo la comisión de tesoro formada por los señores doctor Calzada, Linage y doctor Carrera y el comité central en pleno, procediendo todos como les aconsejó su patriotismo y según las circunstancias, considerando terminado con esto el incidente, de incumbencia exclusiva de la Liga.»

Ens fem càrrec perfecte de que aquella benemerita associació tracti de cubrirse, respecte á haver confiat á n'en Lerroux els fondos destinats á la revolució, y si ha procedit, conforme expressa ab arreglo als seus estatuts y segons acorts presos ab anterioritat, ben exempts quedan de tota responsabilitat els Srs. Calzada, Linage y Carrera.

Pero, en canvi, l'exèrcit no pot alcanciar á n'en Lerroux, que va ferse càrrec del diner, y digué que l' havia invertit com li havia donat la gana.

El partit republicà té dret indiscutible á exigir comptes, porque en nom seu va ferse la colecta y pera fins del partit va efectuarse 'l giro de la suma recaudada, y ni l'seu nom, ni l'invocació dels fins que persegueix poden servir may de pabelló per tapar un contrabando.

Qu'en Lerroux s'obstina en no donarlos: senyal de que no pot ferho de una manera satisfactoria; y allà ell s'ho pagará, ja que á la fi lo que s'guanya en diners, se pert en prestigi, confiança y respectabilitat.

L'opinió, donchs, absoldrà als representants dels bons republicans de Buenos Ayres, que al fi obraren patriòticamente, encare que tal volta pecaren per concedir un exces de confiança á qui no la mereixia; pero, per lo que respecta á qui ha gastat els fructs dels seus sacrificis com li ha donat la gana, no hi ha absolució possible.

J.

E diu qu'estan próximas á cambiar las condicions de la participació que ha de pendre Espanya en la qüestió del Marroc. De moment està á punt de celebrarse una reunió de rabadans: això lo que han de decidir ningú ho sab, que ja no foran un país de bens si se'n haquerés d'enterar d'aquestas coses. En últim cas, qué dimoni ja 'ns hi trobaré al escorxador.

El Pelayo va dirigir-se a Rabat ab la representació d'Espanya que havia de salutar á Muley Azziz; pero s'ha trobat ab un temps tan infernal, que no ha pogut atravesar la barra d'aquell port, y allà s'ha hagut de quedar ballant el ball de S. Vito. Si hagués emprès la travessia quinze dies avants, hauria fet un viatje felicíssim. Y aixó es lo que hauria hagut de fer, perque qui es que ignora que en aquest temps del any las costas atlànticas del Marroc son inabordables?

Pero els que dirigeixen á la nació son aixís. A las seves mans, Espanya no sembrarà may una gran potència, sino una gran impotència.

</

Lo que dirá ell:—¿Per qué ocuparme de aqueixas tonterías si al cap-de-vall no hi ha res á pelar.

En Briand, ministre de Instrucció pública de la República francesa, ha presentat un projecte de llei á la Càmara, disposant que tots els objectes d'art existents en les esglésies vagin á enriquir els museus nacionals.

Si aquí á Espanya s' hagués adoptat una mida per l' istil, s' hauria evitat que molts tressors del clero se s' hagués puit miserablement per quatre quartos.

En aquest punt la República dona á la Iglesia una llisso de respecte á las glòries del passat.

La Lley de Jurisdiccions encara s' aplica. Dilluns passat comparegué davant de un Consell de Guerra el col·laborador de *La Pàublicitat*, D. Ramón Corredor, que des de Marsella ahont residia, se presentà noblement á respondre de una carta publicada en dit periódich.

Sense llibertat pera formular judicis ó comentaris, ens limitarem á consignar que son molts els elements solidaris, que s' han dirigit als representants de Catalunya en Corts, moventos á empêndre una campanya enèrgica fins á conseguir la derogació de aquella abominable disposició legal.

Els diputats solidaris acordaren fer pública la següent declaració:

«Que jutjan essencial de l' acció de Solidaritat catalana la derogació de la expressada llei, á lo qual han de dedicar y dedicar atenció preferent, y qu' esperan que la opinió entera de Catalunya, manténnint la confiança de que 'ls dona mostra al conferit-hi la seva representació parlamentaria, deixará á la seva prudència y patriotisme l' elecció del moment y la forma en que aquesta qüestió dega plantejarse ab eficacia.»

Catalunya no pot menos que deferir á la sollicitud dels seus dignes representants, en la plena seguretat de que sabràn cumplir al seu deber.

VILASSAR DE DALT, 28 de octubre

Diumenge prop-passat á la tarda, va tenir lloch l' entro civil del nostre estimat company en Mariano Comes, que morí als 75 anys de edat; repùblic y liure-pensador de tota la seva vida. Al acte hi assistiren tots els republicans y liure-pensadors amants de la veritat y justicia d' aquest poble, y 'ls dels pobles veïns; no s' havia vist mai un acte tant important com aquest, en aquella població.

Els catòlics, que s' pensaven que no mes foram quatre caps calents, com diuenells, y fins havien dit que 'ns apedrejaran, quan varen veure tantes centas persones, no s' atreviren ni á piuar.

LLORET DE MAR, 27 de octubre

Cridém de nou la atenció á la Junta de Sanitat, tots vegada que les autoritats locals no se'n preocupan, per que no consenti que 's burlin una vegada més, tan descaladament las lleys del país. En aquesta vila es té costum, que quan hi ha un mort y aquest es de una família privilegiada, no solsament s' entra á la iglesia, sino que també li diuenells els corresponents oficis de los present. Per la salut y per la higiene del nostre poble, protestém de aquests intolerables abusos que per afavorir á una casta que fa solemnes vots de pobresa, no reparan en propagar una pesta ó una enfermetat contagiosa.

Se comprén que aquí á Espanya, com diu el sabi escriptor Alfred Calderón, tenim dues lleys y dues midas, la una per assassinars als pobres y l' altra per donar garantias als rics.

VILADECANS, 5 de novembre

El rector d' aquest poble fa molt temps que fica 'ls peus á la gallega, degut á que 'ls veïns no fan cas dels seus desplantes, ni dels del vicari torero.

El dia de Tots Sants varen sortir els socis de «La Fraternitat» á portar una corona al seu consoci y volgut amich Esteve Bagó y Masallach. El rector, desd' dalt de la trona, criticà aquest acte de companyerisme, alegant que millor y de més profit hauria sigut el ferli dir un ofici, ja que les coronas, als pochs dies, son tirades al femer.

Per probar la intemperança d' aquest tipus, cal no més que pregunten al Sr. Arcalde D. Joseph Fresas qui, ab tot y ser un bon catòlic, ha tingut de trencar els plats ab ell per sas ximplerías y sas inconveniencies.

CABRILS, 3 de novembre

Els liure-pensadors d' aquesta població devéren fer constar la nostra més enèrgica protesta dels atacs de que havéu sigut objecte de part d' un mossén que ha vingut á fer alguns sermons.

El tal fulano començà diuent mili improperis contra els periodicals liberals, calificant-los d' heretiques y altres paraulas groseres, improprias d' homes que's tenen per ben educats. També s' occupà del entro civil d' un correligionari á Vilassar de Dalt, diuent què actes com aquell son propis de besties.

Per acabar dièrem al tal mossén què, si torna á aquest poble, posí fré á sa llengua, de lo contrari estém dispostos a cantarlaclaras. Ho tindrà present?

CAPELLADES, 3 de novembre

Per la diada de tots los Sants, en el teatre y saló independent d' aquesta vila, s' hi celebra una lluñida funció á benefici dels damnificats per las últimes inundacions.

En dit acte hi prengueren part desinteressadament, el Chor *La Armonía* d' aquesta vila y la benemerita y aplaudida orquestra *Valls*, de la mateixa, quins foren molt aplaudits, principalment els últims per sas admirables traballs artístichs.

També hi prengueren part varis aficionats al teatre, representant algunes pessas d' escullit repertori. Per dissort la concurrencia escassejava.

BLANES, 4 de novembre

Ahir diumenge se donà en el Centre Catòlic d' aquesta vila una conferència pública, á la que foren invitats per medi de prego, tots els agricultors de la mateixa, al objecte de fundar un Sindicat agricol, versant el conferentant sobre las ventajas que reportaria á dita classe, la fundació d' un Sindicat.

Pero els organitzadors reberen un solemne xesco. La classe agricultora de questa vila es suficientment deserta pera comprender que no es en un Centre Catòlic ahont se pot fer res de bô pera millorar el seu estat, y per això s' abstén de concorrer á dit acte. Veu que allí están mancomunats els propietaris que 'ls ofegant ab els terribles arrendaments que imposan á las seves terras, y el clero que conscientment l' enganya, diuent que acuadint en professió en certa diada del any y benehint el terme desde l' hermita de Sta. Bàrbara, la seva cultita està

asegurada y liure de tota plaga, y no pot creure en la sinceritat de semblant gent.

Creu, al contrari, que 'ls seus fins son destruir la «Societat Agrícola» que funciona ab conciencia y va pel camí del progrés, seduhint al ilusorios promeses als seus individuos y portantlos poch á poch cap á la vinya del señor.

Cuidado, agricultors, ab els cants de sirena, y penseu que las vostras millors sols vindrán per el propi esforç, ab estudi y constància.

TORTELLÀ, 4 de novembre

El dissapte prop-passat deixá d' existir el que fou en vida Joseph Vilas (*Jep. Ganassa*). Ab ell desapareix un més dels que tan contribuïren á donar a conéixer questa heròica vila per son carácter liberal y revolucionari, en aquelles gloriosas jornades de la Revolució de Septembre. Ferm admirador del may prou plorat Pi y Margall, combregà tota su vida en son credo, no immiscuïtse á altres doctrinas. De temperament reposat, carácter amable y tolerant, s' havia captat las simpatías de amichs y adversaris, sentine una bona prova el que fins a l' última morada fos acompañant per una nombrosa gentada sense distinció de matisos.

Que la terra aculli gratament el cos del benvolgut company.

L' ESCANDOL D' ALEMANIA

A Alemania, país militarista per excelència, hont, no obstant, no es coneiguda cap llei de jurisdiccions, un valent periodista, Maximilià Harden, va publicar una serie d' articles posant al descubiert certas asquerosas vivianes d' algunes persones d' elevada posició y d' influència prop del mateix emperador.

Se tractava de la pràctica d' aquell vici que, segons la Biblia, motivà la destrucció de Sodoma y Gomorra y que, segons un xistós publicista francés, encengué les iras de Jehová, al veure que 'ls habitants de las ciutats maleïdes estavan tan poch al corrent de la gramàtica, confronten llàstimosament els gèneros.

També á Alemania's donavan aquestes gramàtichs, torpes y libidinosos, y'l periodista Harden no tingué cap reparo en posarlos á la picota, segur de que al ferho no corria cap perill, desde l' moment que tenia medios de probarho.

Tant bon punt se publicaren els articles, el Kaiser disposà que siguessin rellevats de sus funcions uns quants peixos grossos, tals com el comte Guillém de Hohenau, general de la comitiva del emperador y'l comte Kuno de Moltke, governador militar; y junt ab ells queyan també en desgracia el princep d' Eulemburg, conseller íntim del soberà, y un conseller de la embaixada de Fransa, amich íntim del princep.

En tant els articles passavan als tribunals de justicia. Era precís depurar la veritat dels fets pera donar á cada hui el seu merescut. Si las afirmacions del periodista resultavan calumniosas, ell hauria de cargar amb las tremendas responsabilitats; en cas contrari, ja sabíen els acusats lo que 'ls hi tocava.

El periodista Harden ha sigut absolt, ab lo qual s' han donat per probadas las seves denuncias.

Aquest cas revela, per part del emperador, un tacte admirable. Hauria pogut ofegar la qüestió, á pretext d' evitar un gran escàndol públich, pero ha preferit rendir tribut á la moralitat y á la justicia, sacrificant á personas que, per altra part, s' havian fet indignas de la seva amistat. Compendrà, y compondrà bé, que la podridura no's cùra tapantla ab panyos calents, sino atacantla ab el cauteri.

Per altra part es digne d' encomi el valor cívich del tribunal, que no ha vacilat un punt en fer justicia, ab tot y tractarse d' una qüestió tan delicada, que fàcilment, en un país militarista com Alemania, podia desviarse de son verdader camí.

Ditxosos els pobles abont impera la justicia! Y la justicia impéra allá abont es igual pera tots. Ditxosos, sí, porque ells se liuraran de maldats asquerosas y vícies perturbadors, y tindrán sempre encesa la fe en l' ideal, y brilladora la satisfacció interna, qu'es la condició vital dels pobles forts.

J.

AQUARI

Senyor, que desde l' altura (segons ens han ensenyat) dirigiu el mecanisme del tinglado universal, éno us sembla que aquestas plujas, que quatre setmanas hont, están cayent sobre Espanya ab constància sens igual, passan ja un xich de la mida y qu' es arribat el cas de que tanqueu las aixetas dels dipòsits celestials... Oh! Sí, tanqueulas, tanqueulas; compadiuvs d' aquests camps, d' aquests horts, d' aquestas vinyas, d' aquests pobles arrasats... Ja n' heu fet caure prou d' ayuga... Per què no feu caure pa?

Veure á uns quants mils ciutadans que, affligits per las desgracias que han sufert tants y tants fills de la terra catalana, á fi de recullir rals ab que poder remediarlas, se reuneixen una nit en una sala adornada, y allí ballan rigodons, y puntejan la guitarra, y beuen xampany gelat, y creman fochs de bengala, y fan batallas de flors y cantan tercets y arias... serà molt grat, molt bonich, molt tendre, molt admirable, pero, jo ho confesso, m' fa una cosa més extranya!

Se desborda el Cardoner, se desborda el Llobregat, el Segre se surt de mare, l' Ebro se'n va camps avall, el Guadalmedina's vessa, el Júcar vé disparat...

tots els rius, qui més, qui menos, se dedican á fer mal.

Per xó es que, intrigat, pregunto: Y l' Manzanares... què fa? ¿Per qué ha de sé en aquest coro una nota discordant? Tant que podrà servirnos, introduintse en certa causas y arrastrant sense reparo els mil trastos qu' ell ja sab...

—Vet' aquí 'l que son las cosas! Gracias als ayguats, acaba de darse el cas sorprendent de que un governant d' Espanya estigué cas' d' acort ab els que albir l' atacavan.

El ministre de Marina, éno es cert que sempre demana barcos per torná a refer la nostra perduda esquadra? Donchs, lletra més, lletra menos, igual clam en mil llochs s' als. El ministre crida: ¡Barcos!, y 'ls pobles responden: ¡Barcas!

Quan un mira lo difícil que 'l viure comenza á ser; quan un repara que 'ls núvols semblan treballar á preu fet; quan un veu tanta, tanta ayuga pujant sempre de nivell, comenza á tirar extranyos càlculs y murmura: —¡Ay!... ¡Qui vos peix!

Després de vintitres horas de ploure sense dir faba, un propietari senzill, amo d' una pobra casa, va a visitarla per veure si li ha passat cap desgracia. Quarto per quart, segueix tot l' inmóbil, y quan acaba la minuciosa inspecció, ab veu dolorida exclama: —Un misteri com aquest no podia jo esperar. Sense havern'hi fet posar, ien tots els pisos tinch ayuga!

C. GUMÀ

FINAL...

DEL CONGRÉS DE LA HAYA

ACABAT l' últim discurs del últim delegat de l' àltima nació, la Pau s' als.

—Senyors—diu envolcantll a tots els representants dels pobles ab una mirada intensament amorosa—en las vostra paraules, en las vostra propostas, en els vostres actes, ¿hi ha agut verdadera sinceritat?

—Sí!—responen els delegats, ab un crit que fa tremolar la sala.

—Donchs, avans de separarlos, abraseusso tots y jureus no olvidar jamay aquest hermosí sí ab que acabeu de sellar la vostra tasca redemptora.

—Es que 'l nostre propòsit es no separarnos,—diu un delegat.—Volém sortir d' aquí junts, pera accompanyarlos pel món y pregona el triomf de la Pau sobre totas las malas passions y sobre tots els interessos.

—Molt m' honrarà tan noble companyia... Quan volgueu, á las vostra ordres estich...

—Feuus la mercé d' esperarlos un moment. Acaban d' arribar emissaris...—

—Així es, en efecte. Un núvol de correus vinguts de tots les parts del món y portadors de confidencials recados han invadit la sala.

—Senyor—diu un d' ells, acostantse misteriosament al delegat de Fransa:—convé que vingue desguida.

—¿Qué hi ha?

—Lo del Marroc se complica per moments. El Gobern creu necessària una acció ràpida y energica y avans de donar un pas en fals, voldria saber el vostre parer.

—Vinch!...

Y ab molt dissimulo, sense despedir-se de ningú, el representant de Fransa desapareix.

—Un altre emissari s' acosta al de Inglaterra.

—A Londres us demanan.

—¿Qué passa?

—Malas notícies de la India, del Egipte, del Turquistan...

—Perill de guerra?

—Sembla que sí. El Gobern desitja estar prevint y vol consultar ab vos una pila d' extrems referents al assumptu.

—Passen endavant. Us segueixio.

—Y 'l representant d' Inglaterra se'n va.

—Depressa!—diu un altre emissari al delegat del Japó.

—¿Qué voleu?

—Que sense perdre un moment us poseu en camí. A Tokio us esperan.

—¿Tan urgent es la cosa?

—Tant. Sabém que per sota má els Estats Units traballan pera sorprendens, y 's tracta de veure si nosaltres els sorprendem á n' ells.

—Ja heu pres mides?

—Las més indispensables. La esquadra está armada; las primeres divisións del exèrcit de desembarcament... Però, aném, aném!... Pel camí podré explicaros.

—Y 'l representant del

La primera ensopagada

¡Pobre don Antón!... Bé ó malament, aquest obstacle l'ha saltat; pero jay d' ell si en el seu camí hi troba un altre nas com el de'n Sanchez Toca!...
¡Veureu quina tamborella!

Va dir en Burell:
«L'Estat y la Patria son una mateixa cosa.»
Per ell, y per tots els turronayres, sí, senyors.
¿No es l'Estat el que 'ls hi ompla la cassola, pera
que ells á la seva vegada puguin omplir la tripa?
Donchs l'Estat es la patria.

La Joventut conservadora ha publicat un manifest
á propòsit del viatge del rey á Catalunya.
¡Ay, Senyor! ¡Tan jovenets y ja conservadors di-
nàstichs... Vaja, vaja, noys; conservars'hi.
Pero, si bé's mira, més jovenes que ells son els fe-
tos, y en tots els Museos de Medicina se n'hi troben
de conservats en esperit de ví.

Sobre la fatxada del ministeri de la Gobernació
hi ha una grossa bola de metall que, articulada ab
el relotje, puja y baixa.

Vels'hi aquí un símbol acabat de la política oli-
gàrquica.

¿Qu' es la política dels liberals dinàstichs y dels
conservadors, més que una ficció, un engany, una
bola?

En Baró, donant consells á la Solidaritat, diu:
«Para obtener el primero (l'éxit) es forzoso que
tengamos en cuenta que España forma una nación,
y que el Estado tiene á su frente el Rey, con el que
legislan las Cortes, lo que impone el atenerse á la
legalidad, á lo que hay y á lo que existe, pues fuera
de ello está lo desconocido. Lo conocido es lo que ha
formado la Historia á través de los siglos; lo desconoci-
do es lo que nos traería la revolución que no que-
remos.»

Es veritat. Y per això podém dir que lo consegut,
lo que ha format la Historia á través dels sigles, en-
care'ns fa mal á las costelles. Y el bon remey no es
tan desconeigut com vol donar á entendre l'autor de
Lo joch dels disbarats.

Els estudiants de Medicina de Zaragoza varen
revoltarse, y ab rahó, perque, pagant la matrícula,
tenen dret á que se 'ls proveheixi de tots els ele-
ments necessaris á la ensenyansa, y ab tot y això
las clíniques careixan de malats. Per opinar com ells
el rector sigue destitublit, y 'ls estudiants redoblenar
la seva protesta, fins que 'l governador publicá un
bando anunciant que si no's calmavan hi hauria
sanch.

No poden queixarse 'ls estudiants de Zaragoza
de la sollicitud del govern que, á falta de malats, es-
tava dispost á proporcionarlos un bon número de
cassos de traumatismes y ferides de totas menes.

No sé què més pot demanàrseli pera facilitar en-
tre 'ls estudiants las pràcticas quirúrgicas.

Que vinguin á apendre del governador de Zara-
goza las Universitats extranjeras, tan amigas dels
mètodes experimentals.

No sé si encare hi haurá algú que s'atreveixi á

dir que les últimes inundacions son un càstic de
Deu, pero, en aquest cas, serà precís tenir en compte 'ls següents dats:

Durant el temporal, va caure un llamp á la catedral de Manresa.—En la iglesia de Sant Miquel l'au-
ga se'n va portar alguns sants.—Y en el poble de la Bauma estava á punt d'inaugurar-se una iglesia
nova de trinca, y la riuhada la va destruir.

He espigolat aquestes notícies en una correspon-
dència que publica *Las Dominicales*, periòdic her-
etí, impío y satànic, á pesar de lo qual no ha tin-
git á casa seva ni una mala gotera que li fes conéixer
les iras celestials.

Els lerrouxistas, el dia dels Morts,—bona diada!
—van donar un meeting á Tarrasa. L'havien anun-
ciat com á gran meeting y va resultar molt dismi-
nuït. A n'en Villalobos li va preguntar un anar-
quist tarrassenç: —Y donchs, ¿qué s'ha fet de la
teva propaganda anti-política?—L'interpelat se va
escabullir com un llop ab la quia entre les camas.

L'endemà la quadrilla d'oradors que havia anat
á Tarrassa tenia compromís d'anar á torejar á Palamós; així els pochs lerrouxistas d'aquesta pobla-
ció ho havien convingut ab D. Prudencio, y en efecte,
á l' hora senyalada, ab tot y esperarlos ab una
música, lo qu'es á Palamós no hi va comparéixer
ningú. Y aquesta es l' hora en que 'ls burlats no han
rebut la més mínima explicació.

Pobres llusos de palangre! ¡Y donchs, que 'us
pensava?

Proposeu á D. Prudencio la organització d'un
forn ó d'una barbaria revolucionaria, y ja veureu
lavoras si'n rebreu de visites, y si'n vindrà de
fadrians adelarats per afeytarvos!

En Lacierva, al veure qu'en Soriano li envia-
padrins, per la publicació d'una carta impertinent,
no ha tingut més remey que cantar la palinodia.

Digne es de notarce que un home que á tothom
dona tants disgustos, s'haja avingut á donarli á
n'en Soriano una satisfacció.

A LO INSERTAT EN EL PENÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA.—I. Ca-sa-ri-a.
- 2.ª ID. II. Pe-tu-lant.
- 3.ª GEROLÍFICH.—Com mes ciutats mes casas.

Han endavantat totas ó part de las solucions correspon-
ents al número anterior, els caballers: P. M. Puigmal,
Un Reig d'Agullana que ja festea, Blay (guarda ca-
rrros), y R. A. (a) Pau de las Calsas Curtas.

ENDEVINALLES.

XARADAS

I A CAL ADROGUER

Buenas.
—Deu la guard.
—Apa, entra poruch, no 't menjará aquest senyor.
—Dos...
—Vaja, no romanesejis; dónam la maneta y puja, que
hi ha un església.
—¿Es de vestit aquest nen tan maco?
—Donchs de qui vol que sigui, ¿del bisbe? Té, aixugat,
brut, que 't surt el hu-inver.
—No 't renyi que 'l farà plorar.
—Hu diu?
—...Qu' es molt bufo y guapet el seu nen.
—¿Veritat? Aquí hont el veu, ja està total formalment
ab la nena Tuyetas?
—Aaaa! ¿Els dos-tres de la Tuyetas?
—¿Que la coneix?
—No seyora, pero...
—No'm digui seyora, que ja veu que no ho soch gens.
Y aném al cas: ¿Que té betas sivilianas?
—Ara mateix las he acabadas. ¿Vol alguna otra cosa?
—Sí... dos céntims de safra.
—Tinguí si es servida.
—Me sab molt greu no poguer menjar betas... ¿No sab
ahónt ne podrà trobar per aquí?
—Sí, seyora; vají al costat mateix que hi ha un betas
y fils.

II Dos de tres boca Prima-dos-tres;
lo dos ara dessis pro de vritat
jo 't donarà tot l'hu-girat.
que pel meu carrer, dos jo 'l tingués.

SISSET D. PAGLA

1	—Lletra numeral.
5 6 4	—Part de una casa.
5 3 2 7 4	—Fruytia en plural.
5 3 2	—Pronom.
4	—Consonant.
1 2 3 4 5 6	—Poble de Girona.
1 7 4 7 4	—Apellido d'un dibuixant català.
5 3 4	—Per pesar.
5 6 3 2 7	—Poble de Barcelona,
1 3 2 3 4	—Deesa.
2 6 3 2 7	—Apellido català molt coneigut.
1 7 4 4 7	—Temps de verb.
5	—Consonant.
3 2 7	—En els camps.
5 4 2 6 9	—Capital de Fransa.
5 7 4 4 7 2	—Futur.
3	—Vocal.
7 4 3	—Animal.
5 7 5 3 2	—Per escriure.
1 3 4	—Lletra en plural.
2	—Consonant.

GUILLEM C. MIQUELET

ANAGRAMA

—Hont deu parar la Total?
—Crech que vif á Barcelona,
carrer de Tot, vintidos,
primer pis, porta segona.

TPES CALANDRIS DE MASNOU

TARJETA

ANITA SANS PLA

E.

Formar ab aquestas lletras, degudament combinades,
el títol d' una visió musical.

MOKA SOKA Y C.

GEROGLÍFICH

M I
R I

Tenor
Baix

RICARDO LAFFITTE

CORRESPONDENCIA

Caballers: H. Nadal M., Ramiro Espinosa y W., Blay
(Guarda carros), E. F. Pinyol Dols, Que de Ca, Dos ta-
pers tossenchs, y Pitarrera: Qu' es cas!

Caballers: Tres calandris de Masnou, Enrich Bonaga-
rriga (a) Sust, Un qu'estima á una María, Mr. Germain
Lacai, P. de Reix, Joaquina Pugés, y Hipòlit Nadal:
Queda nostre.

Caballer: Joan Vifa y Olivella: Gracias del bon intent
pero no 'ns té utilitat.—El Compte de la Verola: No se-
nyor; ni el pensament resulta aprofitable.—S. B. F.: La
seva Nuriel no 'ns fa fred ni calor.—Pepeit del C.: Per
ara es impossible, y ho sento.—Marterell: El xiste està
més bé que 'l dibuix.—Poets, Borni: Vaig á donarli
gust... Li publicaré, pero no més la primera estrofa, eh?

Un any fa que ving estimante.
Un any fa que 't estimo de tot cor;
y aixís seguiré estimante
hins arribar l' hora de la mort.

Y ara prometi que no hi tornaré mai més.—Enriqueta
R. Güell: Vosté fa cara de ser molt maca. Y si no com-
pongues quintilis d'aquestas encare ho seria més.—J.

Carné y Martí: Per l'almanach ha fet tart.—Víctor Ca-
nigó: No estém per gènero de fantasia.—Enrich Clapés
M.: Això son sentencias del temps de Mathusalem.—Isi-
dro Brotau: El sonet es defectuós.—Andreu Fernández
Aduart: Hi ha coses que no 's poden retocar. S' han de
fer novas.—Peret del Ateneu: El dibuix peça de fluxi.—

D. S., J. S., N. Ll. V., V. R., J. T. y I. T.: No 'ns es
possible insertar las cartas que 'ns envian, per varias ra-
sons.

Imprenta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer
del Olm, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.